

# olanaklar ve olasılıklar

## M. ÖZLEM

**T**anzimat'tan bu yana görülen en önemli ve büyük toplumsal değişim projesi." tv ekranlarında sıkça görülen bir tarihçinin bu yorumu içerisinden geçilen konjonktürün nasıl algılandığını ve ne gibi etkiler yarattığını anlamamız açısından ön açıcı bir tarif olsa gerek. Gerçekten de heyecan verici bir dönem yaşadığımızı kabul etmeliyiz. Dünün tabu kabul edilen pek çok kavram ve konusu günün moda kavramları haline gelivermiş durumda. Toplum sanki sihirli bir değnek dokunmuşçasına birden esnemiş ve dün linç tezgahları kuracak kadar şovenizmin etkisi altında olanlar birden Kürt sorununu tartışır ve konuşur hale gelmiştir. SDP tarafından organize edilen barış yürüyüşü ve kampanyasının her yerde oldukça yoğun ilgiyle karşılanması bu esnemeyi doğruluyor. Herkeste biraz olsun şaşkınlık hali mevcut. Yapılan anketlerde barış talebi öne çıkarken Kürt sorununda inkarcı çizginin sonuna geldiği de bariz olarak ortaya çıkıyor.

Tv ekranları Kürt sorununu tartışan programlardan geçilmezken yapılan açıklamalar ve verilen demeç, görüş ve öneriler oldukça radikalleşebiliyor. Kürtçe röportajlar alınıyor Kürt dili ve edebiyatı bölümünün açılmasını YÖK başkanı "13 milyon insanın konuştuğu dil" tanımlamasıyla savunuyor. Gerçekten hızlı bir dönüşüm en azından düşünce alanında ve dilde gerçekleşiyor. Düne kadar varlığı tanınmayan bir halk ve o halkın dili kültürü hızla kabul görür hale geliyor. İnkâr edilen görmezden gelinen bir sorun devletin en üst kademelerinde kabul görür tartışılırken silah dışında başka dil bilmeyenler silahın yetmediğini görüyorlar. Dünün savaş medyası bombalanan dağların ardından kahramanlık nutukları çekmeyi bırakıp oluşturduğu masalarda programlarda Kürt sorunu tartışıyor ve deyim yerindeyse toplumsal alanda Kürt kimliğinin meşrulaşması görevini yerine getiriyor. Programların konusu "terör"den Kürt sorununa dönünce doğal olarak katılımcılar da değişiyor, emekli paşaların yerini üniversite hocaları ve gazeteciler alıyor. Anketler düzenleniyor ve açıklanıyor tartışılıyor. Dün adını ananların tutuklandığı Kürt halk önderi Abdullah Öcalan'ın açıklamaları ilgi alanı haline geliyor, çözüm önerileri tartışılıyor ve devlete diyalog çağrıları yapılıyor.

Sokak Amerika'yı yeniden keşfeder gibi kendi Kürdünü keşfediyor ve onunla yüzleşiyor. Öyle ki yaşanan çatışmalarda hayatını kaybeden asker haberleri "Kürt açılımını nasıl etkileyeceği" sorusuyla birlikte veriliyor ve tartışılıyor. Yaşananlar Cumhurbaşkanının şu cümlesiyle özetleniyor: "Kürt sorunu bu ülkenin en önemli sorunudur." Meselenin böyle ele alınması yıllardır bu tarifi kelime kelime aynı yapanlar için umut verici olsa gerek. En azından hayatın tahlili doğrulaması açısından oldukça önemli. SDP ve onun kuruluş öncülleri bu tahlili on yıllardır yapıyor. SDP bu tahlil nedeniyle pek çok sosyalist hareketle sorunlar yaşadığı yalnızlığa iteklenmek istendi hatta ÖDP gibi ortak projelerin dışına düşmek durumunda kaldı. Düne kadar Kürt sorununu temel mesele saydığımız ve soruna sahip çıktığımız için bizi kuyrukçuluk dahil çeşitli yaftalarla suçlayanların bugün gelinen noktada kendi duruşlarını dün yokmuş gibi tariflemeleri elbette bizi şaşırtmasa da toplumsal hafızada dün tüm canlılığı ile yerini koruduğu akıldan çıkarılmamalı.

Tam da bunun bu kötücül anıları ve bu anılara sebep olan politik bakış açısı tüm canlılığı ile yerinde durduğundan olsa gerek sosyalist sol AKP tarafından gündemin en tepesine taşınan mesele karşısında afallamış ve felce yakalanmıştır. Kürt açılımı

gündeme geldiğinden beri toplumun neredeyse tüm tabakaları bu tabakalara yol gösterdiğini iddia eden kurumları meseleye dair tutum alıp öneriler ortaya atarken Kürt sorunu hiç olmadığı kadar meşru hale gelip sokakta tartışılırken solun sessizliği ancak afallamak kavramı ile açıklanabilir. Süreç o kadar hızlı gelişti ki dün konumunu Kürt hareketiyle arasına mesafe koymak üzerinden tarifleyenlerin yeni durumu kavramakta ve pozisyon almakta zorlanması anlaşılır. SDP'nin farklı bir duruş sergileyip daha aktif bir tutum takınması da yine onun tarihsel referansları ve geçmişten bugüne izlediği tutarlı duruşuyla açıklanabilir. Sorunu dillendirmenin dil yaktığı sokaktaki rüzgarın bizzat şovenizmden ve popülizmden yana estiği bir momentte bile enternasyonal duruşundan zerre kadar sapmayanların popülizmin ve şovenizmin rüzgarına direnerek kurtuluşu Kürt özgürlük hareketiyle stratejik ittifak üzerinden tarifleyenlerin elbette meselenin meşrulaştığı koşulların olgunlaştığı bir zamanda daha hazır görünmeleri oldukça doğaldır. Tam da bu nedenle yıllardır savunduğumuz görüşlerin hayat ve mücadele tarafından doğrulandığı sıklıkla tüm dostlarımıza hatırlatılmalıdır.

Durumu izah edecek söz Ahmet Türk tarafından yapılan "cin lambadan çıktı" açıklamasında gizlidir. Hükümetin pek çok hesap ve kaygıyla ortaya attığı açılım toplumsal bilinçte geri dönüşümsüz bir değişime sebebiyet vermiştir. Bu dönüşüm hem Kürt halkı hem de Türk halkı için söz konusudur. Adı görüldüğü her yerde silinmeye çalışılan bir halk bizzat silenler tarafından kabul edilmiş dili ve kimliği yok sayılanlar yok sayanlar tarafından tanınmıştır. Ve şimdi bizzat yok eden yok sayan devlet kendi dayattığı tabuları yıkmak için mücadele vermek zorunda kalmıştır. Kabul edilmelidir ki şovenizm ağır bir yara almıştır. Bizzat başbakan ve yardımcıları şovenizmin kalesi sayılan illerde halka Kürt sorununu anlatmakta savaşın sona ermesi gerektiği yolunda propaganda yapmaktadır. Medya Kürt halkına yapılanları ilk kez bu kadar açıkça dillendirmekte ve kendilerince çözümden yana çaba göstermektedir. Bizi olduğu kadar devleti ve militarist güçleri bile şaşırtacak derecede toplum meseleye pozitif yaklaşmış Kürt kimliği ve mücadelesi Türklerin nezdinde geniş bir meşruiyete kavuşmuştur. Durumun kendisi bir yanıyla yıllardır yürütülen kirli savaşın yenilgisini izah ederken öte yanıyla bizim neden başaramadığımız ve AKP'nin başardığı sorusunu cevaplama görevini karşımıza koymaktadır.

Yapılan anketler ve bizzat yaşanan hızlı değişimin gösterdiği en önemli olgu Türk halkının savaştan yorulduğu ve çözüme hazır olduğu realitesidir. Yapılan anketlerin de izah ettiği üzere Türklerin önemli bir kısmı PKK'nin yenilemeyeceğini Türk ordusunun başarısız olduğunu kabul etmiştir. Bu durumun oluşmasında PKK'nin onlarca yıl boyunca yürüttüğü büyük direnişin kararlılıkla yürütülüyor olması kadar özellikle son döneme damgasını vuran Bezele, Ormar ve Zap direniş ve saldırılarının katkısı vardır. Direniş sadece Kürt halkını örgütlememiş Türk halkına da yenilmezliğini kanıtlamıştır.

PKK Kürt uluslaşmasını sağlamış ve geri döndürülemez bir noktaya getirmiştir. AKP'nin açılımına Kürt halkının çok hızlı ve meşru hak talepleriyle cevap vermesinin altındaki esas temel bu uluslaşmadır. Diyebiliriz ki Kürt uluslaşması tamamlanmış ve devletleşme aşamasına gelmiştir. Kürt halkını bundan sonra daha azına ikna etmek mümkün değildir. Geldiğimiz momentte fiilen kazanılmış bulu-

nan haklardan geri adım atmak tekrar savaş politikalarına dönmek neredeyse imkansız hale gelmiştir ve bu yönde atılacak adımlar çok büyük tepkileri ve çatışmaları göğüslemek zorunda kalacaktır. Kabul edilmelidir ki Kürtler artık silinmemek üzere siyasal tarih sahnesine çıktılar ve bu başarı bizzat onların kendilerine ve önderliklerine aittir.

Türkiye solu sürece bir yandan ulusalcılığın yaygınlaştığı diğer yandan da totaliter bir laiklik tanımının yön verdiği anti-AKP söyleminin biçim verdiği bir kamplaşmanın tam ortasında yakalanmıştır. İşçi sınıfı ideolojisinden çok orta sınıf söylemi ve politikalarının yön verdiği ve esasen orta sınıfa yaslanan anti-AKP'ci kamp hiç beklemediği bir anda hem Kürt hareketiyle hem de AKP ile yüzleşmek durumunda kalınca sürece sessiz kalmayı tercih etmiş müphem açıklamalarla yetinmiştir. Yaşanalar sadece şovenizmin zehirlediği halk kitlelerinin doğrularını yıkmamış ulusalcı solun da tabularını sorgulanır hale getirmiştir. AKP ulusalcı solu son yerel seçim mütefiki CHP'yi olması gereken yere MHP'nin yanına itekleyince ulusalcı solun AKP tarafından dillendirilen projenin neresinde yer alınacağı elbette derin bir sıkıntıya vesile olmuştur. Son yerel seçim değerlendirmelerinde bu gazetenin sayfalarında anti AKP söyleminin sınıf karşıtlığına bile vardığını ve savunmaları kemalizmin kollarına savurduğu dile getirilmişti. Hayat hızla yazılanları doğrularken bize söylemiştik demekten başka bir şey bırakmamaktadır.

Surecin akamete uğratılmasının olasılık dahilinde olduğu elbette bilinmelidir. AKP'nin kendisinin yaslandığı milliyetçi tabanın rüzgarına kapılması olasılık dahilinde olduğu gibi son 30 Ağustos güç gösterilerinin ortaya koyduğu gibi ordunun hala güçlü bir direniş odağı teşkil ettiği unutulmamalıdır. Operasyonların hız kesmeden devam ettiği ve asker cenazelerinin geldiği gözden uzak tutulmamalıdır. Bilinmelidir ki bu saatten sonra ölen her askerin ölümünün tek sorumlusu operasyonlarda ısrar edenlerdir. Yaşanan çatışmanın sorumlusu PKK değil süreci akamete uğratmak adına askerleri operasyona süren militarist ordu bürokrasisidir. Bu durum bile çift taraflı ateşkes talebinin yakıcılığını göstermektedir. Bu talep doğrudan TC hükümeti ve ordu-suna yönelik operasyonları durdurma talebidir.

MHP ve CHP tarafından pompalanan kin dolu şoven söylemin önümüzdeki süreçte provokatif eylemlere yöneleceğini görmek için kahin olmak gerekmiyor. Bizzat MHP genel başkanının pompaladığı söylemin kendi tabanına ne gibi mesajlar ilet-tiği tarihsel olarak bilinmektedir. Kabul edilmelidir ki ister hükümet isterse şoven güçler tarafından sürecin baltalanmasının Kürt halkı tarafında bir savaş ilanı anlamına geleceği kanlı bir iç savaşa yol açacağı ortadadır.

Aslında toplumsal dinamikleri yakından izleyenler açısından yaşanmakta olanlar sürpriz olarak algılanmamalıdır. Türk halkının gerek savaşa gerekse orduya bakışının değişmeye başladığının işaretleri uzunca süredir ortaya çıkmaya başlamıştı. Asker cenazelerinde "yoksul çocuklarının ölmesi"ne yönelik artan tepkiler ve Ergenekon soruşturmaları Türk halkının bakışındaki değişimi uzun süredir işaretliyordu. Aynı zamanda savaş bütçesinin yol açtığı yıkımın sonuçları daha derinden hissedilmeye başlanmıştır. Bütün bunlara ek olarak ABD'nin Irak'tan çekilme takviminin açıklanması güneydeki Kürt hükümeti ile Türk hükümeti arasında diyalogun güçlenmesini beraberinde getirmiştir. Bu gelişme ABD sonrası tufanı ve bu tufanın olası sonuçlarından biri-

sinin Kürt devleti olması olasılığı böyle bir olasılığın TC sınırlarının parçalanması ve büyük bir kuzey Kürt ayaklanmasını işaret etmesi bölgesel güç hayali peşindeki TC oligarşisinin bütün planlarını altüst etme ihtimalini ortaya çıkarmıştı. Yine petrol ve doğalgaz rezervleri ve geçiş yolları üzerinden şekillenen emperyal mücadelede ABD'nin TC'ye biçtiği yeni roller TC'yi yeni adımlar atmaya ve kendi Kürdüyle kendi kabul ettiği sınırlar içerisinde barışmaya yöneltti.

AKP tarafından dile getirilen projenin saikleri emperyalizmin bölgesel çıkarları ile ilişkileri ve daha da önemlisi kapsamı içeriği elbette çok sıkı irdelenmelidir fakat bu irdelenmenin bu yazının kapsamını aşığı da görülmelidir. Tüm bu uyarıların ışığında ortaya atılan fikrin içerik amaç ve ortaya atanların beklentilerinden azade bizim için ortaya çıkardığı sonuçlar gerçekten umut vericidir fakat aynı zamanda yapılması gerekenler açısından da öğreticidir. Süreç göstermiştir ki politika güçle yapılmaktadır. Yıllardır bedel ödeyerek dile getirdiğimiz söylemin bize duvar olanlar tarafından AKP dile getirince kabul edilmesi bu dediğimiz kanıtıdır. Yine bu durum aslında şovenizmin gücünü karşıtının zayıflığından aldığı toplumun önemli bir kesiminin önderlik olmaması nedeniyle sessiz kaldığını da ortaya koymaktadır. Bu tahlil doğrusal olarak bizi çatı partisi meselesine ve önemine getirmektedir. Pandora'nın kutusunun açıldığı cinin lambadan çıktığı koşullarda emperyalizmin hesaplarını boşa çıkarmak sürecin akamete uğratılması çabalarını boşa çıkarmak ve süreci derinleştirerek Kürt halkıyla onurlu adil bir barışın imkanlarını yaratmak şovenizmi gerileterek politik bir güç ve önderliğin oluşmasını sağlamak demokratik mevziler kazanmak ancak çatı tarzı bir güç birliği ile Türkiye işçi sınıfıyla Kürt halkının ittifakını sağlamakla mümkün olacaktır.

Kabul edilmelidir ki solun atıl durumunun devamı çözümü bir AKP projesi kalmaya mahkum edecek Kürt halkını bir kez daha yalnız bırakmak anlamına gelecektir. Bu şekliyle TC Kürt halkını muhatap almadan meseleyi bireysel kültürel haklar meselesi olarak sınırlandıracak Kürt halkını siyasal bir özne ve ulus olarak kabul etmeyecektir. Aynı şekilde emperyalizm de varolduğu biçimiyle hedeflerine ulaşacaktır. Sosyalist hareket asli görevlerini bir kere daha yerine getirmemiş olacak ki bu 12 Eylül yenilgisinden daha ağır sonuçlar üretecektir. En önemli müttefiki Kürt özgürlük mücadelesini kaybedecek savunduğunu iddia ettiği sınıf ideolojisinden kopacaktır.

AKP projesinin derinleştirilerek barış ve kardeşlik projesi haline gelebilmesi için enternasyonalist solun tek şansı güç birliğidir. Bu aynı zamanda olası faşist provokasyonları boşa düşürmenin de tek çıkar yoludur. AKP ve liberal sözcülere terk edilen alan gerçek sahipleri ve sahici talepler ile doldurulmalıdır. Geldiğimiz noktada eski söylemin önemli bir kısmının eskidiği de görülmelidir. Dün dile getirdiklerimizin önemli bir kısmını AKP ve liberaller söylüyor. Onların söylemediği Kürt halkının, onun önderliğinin muhatap alınması gerektirir. PKK taraf olmadan Abdullah Öcalan muhatap olmadan sorun çözülemez. Savaşın tarafı olan PKK barışın da temel tarafıdır ve bu talep bizzat Kürt halkının temsilcileri tarafından dile getirilmektedir. Liberal aydın ve köşe yazarlarının bu haklı talebi boşa düşürmek için yürüttükleri kampanya boşa düşürülmelidir. Yine yaşanan çatışmaların süreci baltalamaya yönelik ordu hamlesi olduğu görülmeli halkta asker ölümlerine karşı oluşan ve savaş karşıtlığı potansiyeli taşıyan yönelimi destekleyecek operasyonların durdurulması amaçlı faaliyetler geliştirilmelidir. Bu somut durum hem partimize hem de sosyalist güçlere önemli görevler dayatmaktadır. Bir yandan yapabileceğimiz her şeyi yapmak öte yandan en geniş güçleri seferber etmek.

Süreç geçmişte sahip olmadığımız olanakları önümüze koyarken daha büyük riskleri ve görevleri de karşımıza dikmektedir. Rüzgarın bize döndüğü momentte koşulları değerlendirmek ya da elimizin tersiyle iteklemek – seçim bizim.



## açılımdan operasyon çıktı

**E**gemenler saldırılarına her gün bir yenisini ekliyor. Demokratik açılım adı altında hükümet Kürt sorununun çözümünde göstermelik, güvenceden yoksun, kolektif hakları tanımayan adımlar atmaya hazırlanmaktadır. Başbakan Erdoğan'ın danışmanı ve AKP Adana Milletvekili Ömer Çelik de "AKP'nin kırmızı çizgileri"ni açıklıyor: "Ortada paket yok ama kırmızı çizgilerimiz var. ... Mesela Türkiye'nin herhangi bir bölgesinde federasyon olması düşünülemez. Coğrafi ya da etnik özerklik söz konusu olamaz. Resmi dilin değiştirilmesi düşünülemez. Etnik vurgulu bir anayasa vurgusu olamaz. Milli eğitim sisteminde Kürtçe eğitim olmaz!"

Tüm bunlarla birlikte hayatın tüm alanlarını zor aygıtları ile kuşatmakta, sorunun çözümüne dair kendisi ve benzerleri dışında söz söyleyenleri yok saymakta ya da gözaltılar, tutuklamalar hatta canına kast ederek yıldırma çalışmaktadır.

Son süreçte demokratik açılım tartışmalarının ortasında saldırılar ve tutuklamalar hız kazanmaktadır. Hükümet bir yandan demokratik adımlar atacakmış gibi davranırken bir yandan da artarak devam eden baskılarla hak ve özgürlüklerimizi gasp etmeye devam ediyor.

TMY çıktığından bu yana demokrasiden, emekten yana mücadele edenlere yönelik antidemokratik uygulamalar yaşamın her alanında kendini göstermektedir. Barıştan, kardeşlikten söz edenler TMY ile de güvence altına alınmış hukuksuz uygulamalar ile karşı karşıya kalmaktadır.

Demokratik siyasetin önü kapatılmaya çalışılıyor hem de demokrasi tartışmalarının tam ortasında. 8 Eylül sabah saatlerinde İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Çanakkale, Dersim, Amed ve Malatya'da Ezilenlerin Sosyalist Platformu, Sosyalist Gençlik Derneği ve Atılım gazetesi büroları ve aktivistlerin evleri Terörle Mücadele polisleri tarafından basıldı ve 40'a yakın insan gözaltına alındı. Ankara 11. Ağır Ceza mahkemesinin kararıyla yapılan bu operasyonun gerekçesi ise; sosyalist aydın Kutsiye Bozoklar'ın cenaze törenine katılmış olunmasıdır.

ESP'ye yönelik yapılan bu operasyonun amacı açık ve bellidir: Sistem kendi gibi düşünmeyi sındırmaya, susturmaya, yok etmeye çalışmaktadır. Hepinizin bildiği gibi binlerce kişi bu törene katılmış, yazar Bozoklar'ı sonsuzluğa uğurlamıştı. Bu operasyonla eşitliğe, özgürlüğe, adalete inanan, yazılarıyla bizleri aydınlatan aydın Kutsiye Bozoklar da yasa dışı ilan edilmeye çalışılmıştır. Yazar Kutsiye Bozoklar şahsında tüm ilerici, aydın, demokrat kişilere ve kurumlara yönelik sistemin tahammülsüzlüğü bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Yaşları 12 ile 17 arasında değişen Kürt çocukları onlarca yıl hapis tehdidiyle cezaevlerine doldurulurken...

Antidemokratik ve asimilasyoncu yasa ve anayasa maddeleri yerli yerinde dururken, yerel seçimlerin ardından başlatılan baskın ve gözaltı terörüyle DTP sindirilmeye çalışılırken...

DTP üyeleri Beytüşşebap'ta kafaları ezilerek, Iğdır'da özel tim eliyle yargısız infaz edilip dereye atılarak 90'lı yıllardaki gibi katledilmeye başlamışken...

Diyarbakır'daki son olay gibi polisler DTP Kadın Meclisi üyesi bir kadına evinde tecavüz girişiminde bulunurken ve faileri devlet güçlerince bilinmesine rağmen hala yargılanmazken...

Kadına yönelik taciz ve tecavüz her geçen gün devlet güçlerince meşrulaştırılarak hız kazanırken...

KESK'li tutuklular hukuksuz bir biçimde cezaevlerinde tutulmaya devam ederken...

Sosyalist, muhalif aydın ve yazarlarımız sokak ortasında öldürülürken, cezaevlerine sokulurken ya da kutsiye Bozoklar'da olduğu gibi cenaze törenine katılmak, onun son uğurlamasına gitmek bile suç sayılırken...

Örnekleri olabildiğince çoğaltmak mümkün. böylesi bir siyasal süreçten geçerken demokrasi-den bahsetmek mümkün müdür?

Sistem tek tip insan yaratmaya çalışmaktadır. Kendi gibi düşünen ve yaşayan. Onun kırmızı hatlarının dışına çıkmayan ve sözde demokrasi, sözde vatandaşlık ile yetinmesini bilen insan tipi yaratmaya çalışmaktadır. Onlar bize bu kırmızı çizgilerin dışına çıktığında sıranın herkese gelebileceğini söylüyor.

Bu yazı yazılırken Diyarbakır ve Van'da aralarında DTP'li il genel meclisi başkanı, belediye başkan yardımcıları, eski belediye başkanlarının da bulunduğu 20 kişi evlerine operasyon yapılarak gözaltına alındılar. Bu operasyonla demokratik siyasetin önü kapatılmaya çalışılmakta, Kürt halkının demokratik yol ve yöntemlerle örgütlü mücadelesinin önü kesilmek istenmekte, bölgedeki yerel yönetimler baskı altına alınmaya ve sindirilmeye çabalanmaktadır.

Gözaltına alınan ESP'liler ve EKD'liler derhal serbest bırakılmalıdır. Bu saldırı değerli sosyalist aydın, yazar Kutsiye Bozoklar'ın anısına, onun şahsında hepimize yapılmış bir saldırdır. Yapılan bu saldırı sistemin devrimcilere ve sosyalistlere karşı tahammülsüzlüğünü bir kez daha ortaya koymuştur.

Kendimizi ihbar ediyoruz eğer Kutsiye Bozoklar'ın cenazesine katılmak suç ise hepimiz suç işledik. Kutsiye Bozoklar'ın cenazesine genel başkan yardımcılarımız, MYK üyelerimiz, Ankara il başkanımız ve Ankara SDP üyelerimiz ile birlikte katıldığımızı deklare ediyoruz. Onurumuza sahip çıkıyoruz. Kutsiye Bozoklar'ın sistem tarafından yasa dışı ilan edilmeye çalışılmasını kınıyor ve bu antidemokratik uygulamalara son verilmesini istiyoruz.